

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
info@wwf.fi
wwf.fi • panda.org

RANKKU-hankkeen loppuraportti

WWF Suomi
26.11.2024

together possible[™]

Y-tunnus 0215186-5

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Hankkeen tulokset	2
2.1. TP1. Taustatyö ja sidosryhmäyhteistyö	2
2.2. TP2. Uusien vesienhoitokohteiden toteuttaminen.....	4
2.2.1. Toteutetut vesiensuojelutoimenpiteet	4
2.2.2. Meriajokkaan (Zostera marina) siirtoistutukset	5
2.2.3. Roskienkeruutalkoot	5
2.3. TP3. Vedenlaatukartoitus ja kunnostustoimien vaikutusten seuranta.....	6
2.3.1. Rannikkovesien vedenlaadun kartoitus ja seuranta	6
2.3.2. Vesiensuojelutoimenpiteiden toimivuuden seuranta	6
2.3.3. Poikaskartoitukset Inkoon haukikosteikosta	8
2.4. Viestinnän toteutuminen	10
3. Hankkeen aikaiset muutokset ja haasteet	16
4. Tiivistelmä hankkeen keskeisistä toimista	17
Lähteet	17

Tiivistelmä

RANKKU (RANniKon elinympäristökunnostukset) -hanke keskittyi käytännön kunnostus- ja ennallistamistoimiin Länsi-Uudenmaan rannikon tuntumassa sijaitsevilla välivaluma-alueilla ja näiden viereisillä rannikkovesillä. Hankkeen toteutusajaksi oli 1.7.2021-30.11.2024. Hankkeen tavoitteena oli edesauttaa hyvän ekologisen tilan saavuttamista Länsi-Uudenmaan edustan rannikkovesistöissä. Toisena hankkeen keskeisenä tavoitteena oli rannikkovesien tilan tarkempi määrittäminen. Viestinnällisinä tavoitteina oli tarjota alueellisesti tietoa ja ratkaisuja maanomistajille sekä asukkaille ja lisätä suuren yleisön tietoisuutta vesienhallinnan merkityksestä vesiensuojelussa.

Hankkeen keskeinen toimenpide oli vesiensuojelua parantavien toimenpiteiden toteuttaminen rannikon välivaluma-alueilla yhteistyössä maanomistajien kanssa. Alueelliset vesienhoitohankkeet ovat pääsääntöisesti keskittyneet suurempien jokien valuma-alueille, kun taas välivaluma-alueet ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Välivaluma-alueille sijoittuva peltoviljely, metsätalous ja ojitukset aiheuttavat kuitenkin oman osansa Itämereen päätyvästä kokonaiskuormasta. Välivaluma-alueet ovat pääsääntöisesti niin pieniä, että kosteikot voidaan kohdentaa siten, että niillä pystytään käsittelemään tehokkaasti koko valuma-alueen vedet.

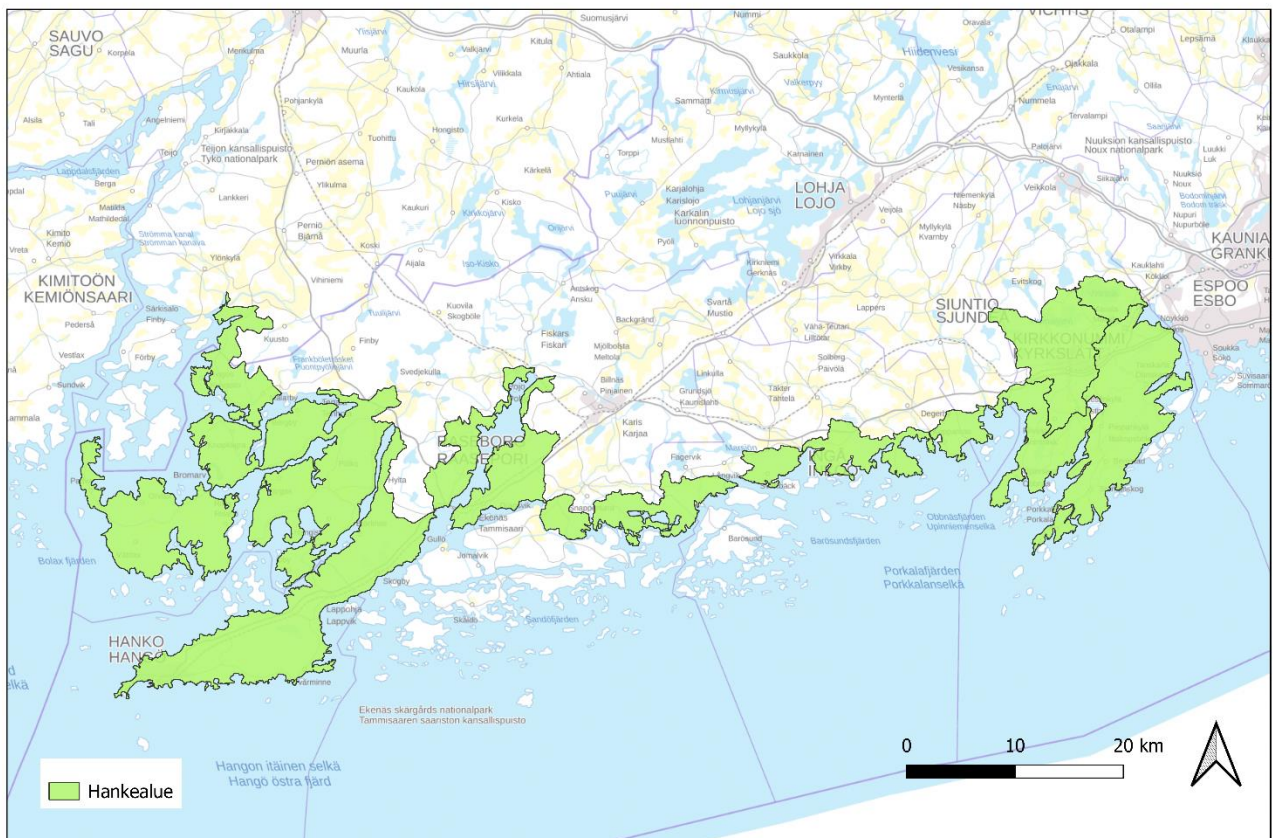
Yhteensä hankkeessa toteutettiin 16 toimenpidettä seitsemällä kohteella. Valtaosa toteutetuista toimenpiteistä oli kosteikkoja. Kuormitusta vähentävien toimenpiteiden lisäksi hankkeessa tehtiin onnistuneesti kokeiluluontoisia meriajokkaan siirtoistutuksia kahdelle kohteelle Inkaan saaristossa ja järjestettiin roskienkeruutalkoita. Meriajokasniityt lisäävät vedenalaisen luonnon monimuotoisuutta sekä sitovat tehokkaasti ravinteita ja hiiltä. Niityt ehkäisevät siten myös ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Viestinnällisesti tärkeimpiä toimenpiteitä olivat hankkeen vesiensuojelutoimista tiedottaminen paikallismedioissa sekä valtakunnallisesti.

RANKKU-hanke oli varsin onnistunut hanke, joka saa jatkoa RANKKU2 -hankkeessa. Vaikka yhdellä tai kahdella hankkeella harvoin vielä korjataan hajakuormituksesta kärsivän vesistön ekologista tilaa, suunta on oikea. Konkreettisia vesiensuojelutoimenpiteitä saatiin toteutettua onnistuneesti ja uusia kohteita jo työn alla. Pitkäjänteinen työ jatkuu seuraavassa hankkeessa yhteistyössä maanomistajien kanssa. Alueella on jo havaittu muutos maanomistajien asenteissa vesienhallintatoimenpiteitä kohtaan, mikä helpottaa työn tekemistä jatkossa.

Vesien hyvän ekologisen tilan saavuttaminen edellyttää konkreettisten vesienhoitotoimenpiteiden huomattavaa lisäämistä kuormituksen vähentämiseksi sekä luonnon ennallistamistoimia niin maalla kuin merellä. Vesienhoitotoimenpiteiden toteuttaminen rannikolla on keskeistä myös merenhoidon kannalta. Ennallistamistoimien onnistuminen meriympäristössä edellyttää, että maalta tulevaa kuormitusta saadaan merkittävästi vähennettyä, sillä useat mereiset lajit ovat riippuvaisia veden hyvästä laadusta. Ravinnekuormitusta vähentämällä vahvistetaan siten myös rannikon luonnon monimuotoisuutta.

1. Johdanto

RANKKU (Länsi-Uudenmaan rannikon elinympäristökunnostukset) -hanke keskittyi vähentämään maalta tulevaa ulkoista kuormitusta ja lisäämään luonnon monimuotoisuutta Länsi-Uudenmaan rannikolla ja rannikkovesissä käytännön kunnostus- ja ennallistamistoimilla. Hankkeen kohdealue kattoi Hangon, Raaseporin, Inkoon, Siuntion ja Kirkkonummen välivaluma-alueet sekä näiden viereiset rannikkovedet (Kuva 1). Hanke kesti kolme vuotta ja neljä kuukautta (1.7.2021-30.10.2024), ja se oli osa ympäristöministeriön rahoittamaa Vesiensuojelun tehostamisohjelmaa. Hankkeen budjetti oli yhteensä 617 742,00 euroa, josta ympäristöministeriön osuus oli 50 %. Hanketoteuttajan omarahoitusosuuden (50 %) kattoi Lassi Leppinen säätiön suurlahjoitus.

Kapsi taustakartta 2023

Kuva 1 Kuvassa vihreällä merkittynä hankealue. ©WWF Suomi

Tammisaaren saariston ja Porkkalanniemen välinen rannikkoalue Länsi-Uudellamaalla on määritelty ekologiselta tilaltaan välttäväksi pääasiassa runsaan ravinnekuormituksen takia (Ahokas ym. 2022). Hangon ja Kirkkonummen edustan rannikkoalueiden tila on määritelty tyydyttäväksi. Pienille suora-
valumana Itämereen laskeville välivaluma-alueille sijoittuva peltoviljely, metsätalous ja ojitukset

aiheuttavat oman osansa Itämereen päätyvästä kokonaisuormasta. Ulkoinen kuormitus yhdessä lisääntyneen rantarakentamisen sekä rantojen ja väylien ruoppauksien kanssa ovat johtaneet sekä rannikon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi tärkeiden kosteikkojen, että vedenalaisten habitaattien, kuten näkinpartais- ja meriajokasniittyjen, vähentymiseen.

Hankkeen ekologisena tavoitteena oli edesauttaa vesipuidedirektiivin mukaisen hyvän ekologisen tilan saavuttamista ja siten myös lajiston monipuolistumista ja harvinaistuneiden lajikantojen vahvistumista Länsi-Uudenmaan edustan rannikkovesissä. Tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeessa toteutettiin konkreettisia vesienhallintaa edistäviä ja ravinnekuormitusta vähentäviä toimenpiteitä kuten kosteikkoja, ennallistettiin rannikon elinympäristöjä meriajokasistutuksin sekä siivottiin roskaantuneita ranta-alueita järjestämällä roskiensiivoustalkoita. Vesien tilan tarkempi määrittäminen oli hankkeen toinen keskeinen tavoite, jota toteutettiin yhteistyössä Pro Litore ry:n kanssa.

Hankkeen viestinnällisinä tavoitteina oli tarjota kohdealueen asukkaille ja maanomistajille tietoa ulkoisen kuormituksen, vesienhallinnan ja ennallistamisen merkityksestä sekä tarjota paikallisia ratkaisuja, joilla voidaan vaikuttaa myös Itämeren tilaan. Toisena tavoitteena oli lisätä suuren yleisön vaikutusmahdollisuuksia ja tietoisuutta vesienhallinnasta ja ennallistamistoimista tehokkaana keinona ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, ravinteiden pidättämisessä ja sitä kautta sisävesien sekä etenkin Itämeren suojelussa. Lisäksi alueen asukkaita osallistettiin roskienkeruutalkoissa.

Hankkeen tavoitteita toteutettiin neljän toimenpidepaketin (TP) kautta:

- 1. Taustatyö ja sidosryhmäyhteistyö:** kartoitettiin kohteita, vaihdettiin tietoa yhteistyössä muiden alueen toimijoiden kanssa ja vaikutettiin sidosryhmissä
- 2. Uusien vesienhoitokohteiden toteuttaminen:** valittiin, suunniteltiin ja toteutettiin vesien-suojelullisesti vaikuttavia vesienhoitokohteita
- 3. Kunnostustoimien vaikutusten seuranta:** mitattiin ja määritettiin rannikkovesien tilaa, luotiin hankealueelle ravinnemalli ja tehtiin poikaskartoituksia haukikosteikossa
- 4. Viestintä:** viestittiin hankealueen ennallistamistoimista maanomistajille ja muille sidosryhmille, tuotettiin räätälöityä viestintämateriaalia, viestittiin hankealueen paikallismedioissa ja suurelle yleisölle WWF:n kanavissa

Tässä loppuraportissa käydään läpi RANKKU-hankkeen toimet koko hankkeen ajalta.

2. Hankkeen tulokset

Hankkeen toteutuminen käydään läpi toimenpidepaketeittain (TP).

2.1. TP1. Taustatyö ja sidosryhmäyhteistyö

Taustatyötä kohteiden kartoittamiseksi tehtiin maanomistajien yhteydenottojen perusteella. Kaikkien yhteyttä ottaneiden maanomistajien kanssa keskusteltiin mahdollisista kohteista. Suuri osa yhteydenotoista johti kohteiden toteuttamiseen. Lisäksi kohteiden arvioitiin olevan resurssien käytön kannalta järkeviä ja vesiensuojelullisesti hyödyllisiä. Kohteet toteutettiin ”avaimet käteen” -periaatteella. Hanke suunnitteli ja toteutti kohteet, ja maanomistajat tarjosivat maat toimenpiteitä varten. Kohteet jäivät maanomistajien haltuun ja hoidettavaksi toteutuksen jälkeen. Tätä varten maanomistajien kanssa tehtiin hoitosopimukset. Hankkeessa toteutetut kohteet esitellään liitteessä 1.

Yhteydenottoja tuli hankkeen aikana paljon eikä kaikkia kohteita voitu toteuttaa RANKKU-hankkeen rahoituksen turvin, joten WWF Suomi haki lisärahoitusta hankkeen jatkoa varten vuosille 2023–2025 vesistökuunnostuksiin tähtäävästä avustushausta ja sai myönteisen avustuspäätöksen. Näin ollen kohteiden toteutus tulee jatkumaan RANKKU2-hankkeessa, joka käynnistyi kesäkuussa 2023.

Hankkeen aikana WWF Suomi toimi Länsi-Uudenmaan alueella kolmen vesienhallinta- ja kuormitus-hankkeen voimin. Tiedonvaihtoa vesienhallintakohteiden toteutuksen osalta käytiinkin tiiviisti [VALUTA2](#)- ja [Metsälähde](#)-hankkeiden kanssa. Alueellisten toimijoiden kanssa kokoonnuttiin mm. rannikkovesitoimijoiden yhteistyöverkoston palaverissa sekä Rannikkovesien kunnostusverkoston tapaamisissa. Tietoa vaihdettiin toimijoiden kanssa myös muutoin hankeaikana.

Yhteistyöverkostossa tietoa vaihdettiin erityisesti Pro Litore ry:n, Pidä Saaristo Siistinä ry:n (PSS), Metsähallituksen, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK), Raaseporinjoki-hankkeen, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n (LUVY) hankkeiden sekä WWF:n [VALUTA](#)- ja [Metsälähde](#)-hankkeiden kanssa. Hankkeen aikana tehtiin tutustumisretkiä hankkeiden vesienhallintakohteille sekä keskusteltiin vesiensuojelun haasteista ja mahdollisuuksista sekä järjestettiin yhteisiä roskatalkoita. Myös kaksi vesienhallintakohdetta ja yksi vesienhallintatapahtuma toteutettiin yhteistyössä. Rannikkovesitoimijoiden yhteistyöverkosto sekä rannikkovesien kunnostusverkosto kokoontuivat noin puoli vuosittain hankkeen ajan.

Hankkeen ohjausryhmään osallistuneet toimijat olivat myös erittäin tärkeitä yhteistyötahoja. Heidän näkemyksistään, ideoistaan ja kommentteistaan oli suuri apu hankkeen tavoitteiden saavuttamisessa. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui hankeaikana 6 kertaa. Kokouksissa käytiin läpi hankkeen etene- mistä ja keskusteltiin ajankohtaisista asioista. Ohjausryhmään kuului edustajia Metsähallituksesta, LUVY:stä, SVK:sta, Raaseporin, Inkoon ja Kirkkonummen kunnista, Hangon kaupungista, Uudenmaan ELY-keskuksesta ja WWF Suomesta.

Maanomistajien tapaaminen ja yhteistyöverkoston ylläpitäminen olivat tärkeitä tapoja kuulla näkemyksiä rannikon vesienhoidon haasteista ja mahdollisuuksista sekä viestiä vesienhoidosta ja rannikkovesien tilasta. Vaikuttaminen laajemmin vesienhoidolle keskeisissä sidosryhmissä (mm. poliitikot, muut hallinnon edustajat ja maanomistajat) vaatii näiden näkemysten kuulemistä ja viestinnällisiä toimia, jotta voidaan ottaa kantaa keskusteluun, politiikkaan ja toimintaan vesienhoitoon liittyvissä asioissa (viestinnän toteutuminen kohdassa 2.4). Sidosryhmävaikuttamisella edistettiin Uudenmaan

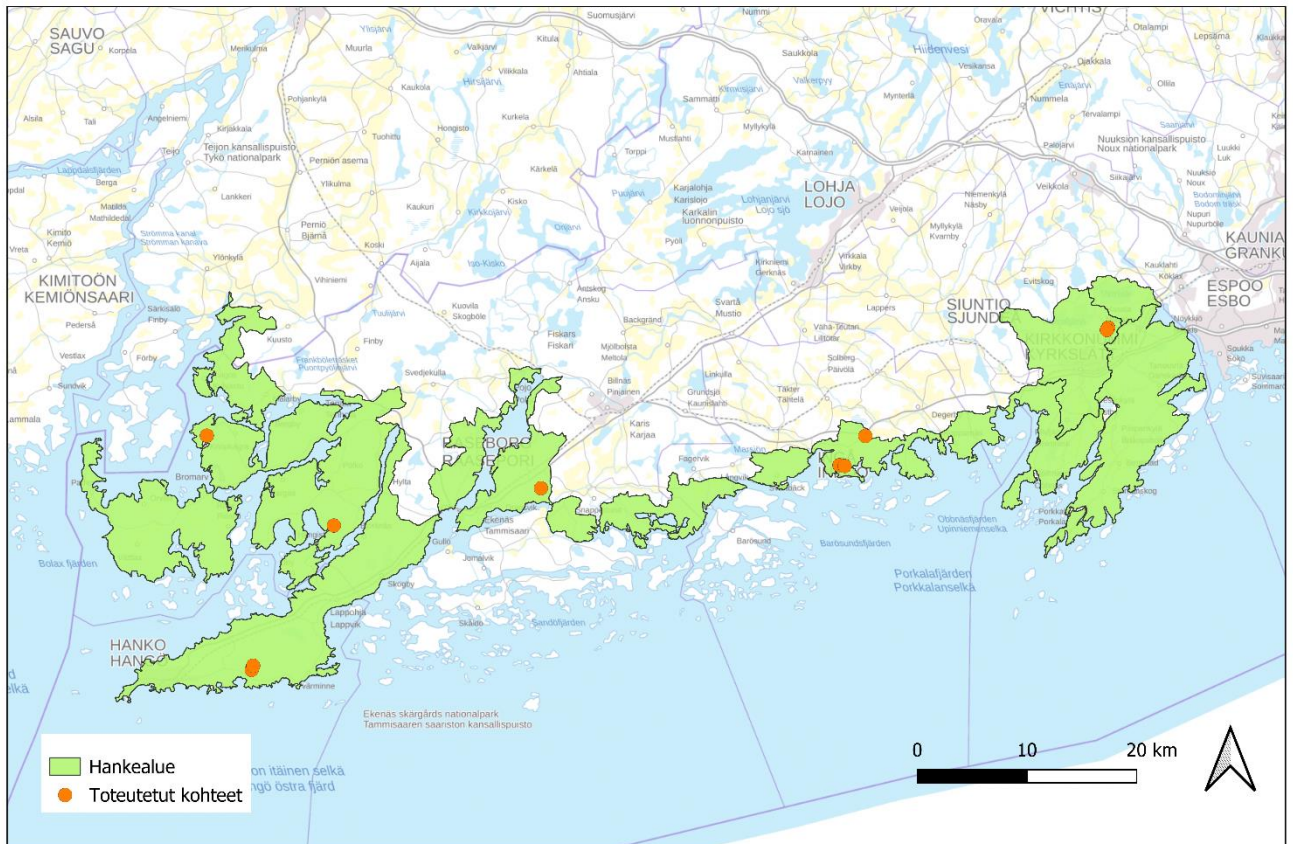

vesienhoidon toimenpideohjelmaa, Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaa ja Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaa sekä vesipuite- ja meristrategiadiaktiivien toimeenpanoa.

2.2. TP2. Uusien vesienhoitokohteiden toteuttaminen

2.2.1. Toteutetut vesiensuojelutoimenpiteet

Hankkeen pääpaino oli uusien vesienhoitokohteiden toteuttamisessa, sillä ainoastaan konkreettisten toimien avulla on mahdollista parantaa hankealueen rannikkovesien ekologista tilaa sekä lisätä alueen luonnon monimuotoisuutta. Kaiken kaikkiaan toimenpiteitä toteutettiin 16 seitsemällä eri kohteella (Kuva 2). Hankkeessa rakennettiin 10 kosteikkaa, 5 sedimentointiallasta ja yksi kaksitasouoma. Hankkeessa toteutetut vesiensuojelutoimet esitellään tarkemmin liitteessä 1. Nämä toteutetut kohteet on lisätty Vesistökunnostajan karttapalveluun.

Kapsi taustakartta 2023

Kuva 2 Hankkeen aikana toteutettiin 10 kosteikkaa seitsemällä kohteella. ©WWF Suomi

2.2.2. Meriajokkaan (*Zostera marina*) siirtoistutukset

Kokeiluluontoisia meriajokkaan siirtoistutuksia tehtiin kolmelle eri alueelle elokuussa 2021: yhteen kohteeseen Hangossa (Stormärsan) ja kahteen Inkoon saaristossa (Långholmen ja Gränö). Istutukset onnistuivat kahdella Inkoon kohteesta, mutta Hangon kohteen siirtoistutukset eivät onnistuneet. Tarkemmat tiedot meriajokkaan siirtoistutuskokeilusta löytyvät liitteestä 2.

2.2.3. Roskienkeruutalkoot

Roskienkeruutalkoita järjestettiin hankkeen aikana onnistuneesti kaikkiaan seitsemät. Muutamia talkoot peruttiin sääolosuhteitten takia. Talkoita järjestettiin yhteistyössä PSS ry:n, Tammisaaren Rotarien ja Raaseporin rosakaritarien kanssa. Yleisesti ottaen tapahtumat olivat pidettyjä ja osallistujien määrä vaihteli 10-30 välillä. Sääolosuhteilla ja ajoituksella tuntui olevan talkoiden onnistumiseen suurin vaikutus.

RANKKU-hankkeen aikana järjestetyistä talkoista ei suunnitellusta poiketen kerätty tai toimitettu roska-ainesta Metsähallituksen Life IP Biodiversean käyttöön, sillä hankkeen roskatoimenpide käynnistyi vasta 2024, mikä oli paljon aiemmin luultua myöhemmin. Hankkeen aikana ei myöskään toteutettu saariston roskatalkooleirejä yhdessä Metsähallituksen kanssa hankealueella.

Hankkeen toisella puolivuotiskaudella lanseerattiin ”Roskaviikko” eli viikko, jonka aikana viestittiin aktiivisesti erilaisista muoviin ja muoviroskaan liittyvistä aiheista sekä kerrottiin muovin vaikutuksista vesistöön ja ympäristöön sekä jaettiin käytännönvinkkejä, miten ihmiset voivat vähentää muovin käyttöä sekä ympäristön roskaantumista. Tietoa jaettiin hanketoimijan nettisivuilla ja sosiaalisen median kanavissa, mutta myös yhteistyökumppanien kuten Roskapäivän sosiaalisen median kanavissa. Roskaviikko huipentui aina vappuroskatalkoisiin Helsingin Kaivopuistossa. Roskaviikon aikaisella toiminnalla saatiin myös hyvin medianäkyvyyttä.

Hankkeen roskatalkootapahtumat:

- **23.4.2022 Tammisaari** yhteistyössä PSS ry ja Rotaryklubb r.f.
- **7.5.2022 Vappuroskatalkoot Helsinki** yhteistyössä @Roskapäivä
- **27.5.2022 Tammisaari**
- **8.6.2022 Hanko**
- **2.5.2023 Vappuroskatalkoot Helsinki** yhteistyössä @Roskapäivä
- **17.5.2023 Tammisaari** yhteistyössä PSS ry ja Raaseporin Roskaritarit
- **8.6.2023 Helsinki**

Kuva 3 Vappuroskatalkoot Helsingin Kaivopuistossa 2.5.2024. ©Pinja Silvonen WWF Suomi

2.3. TP3. Vedenlaatukartoitus ja kunnostustoimien vaikutusten seuranta

2.3.1. Rannikkovesien vedenlaadun kartoitus ja seuranta

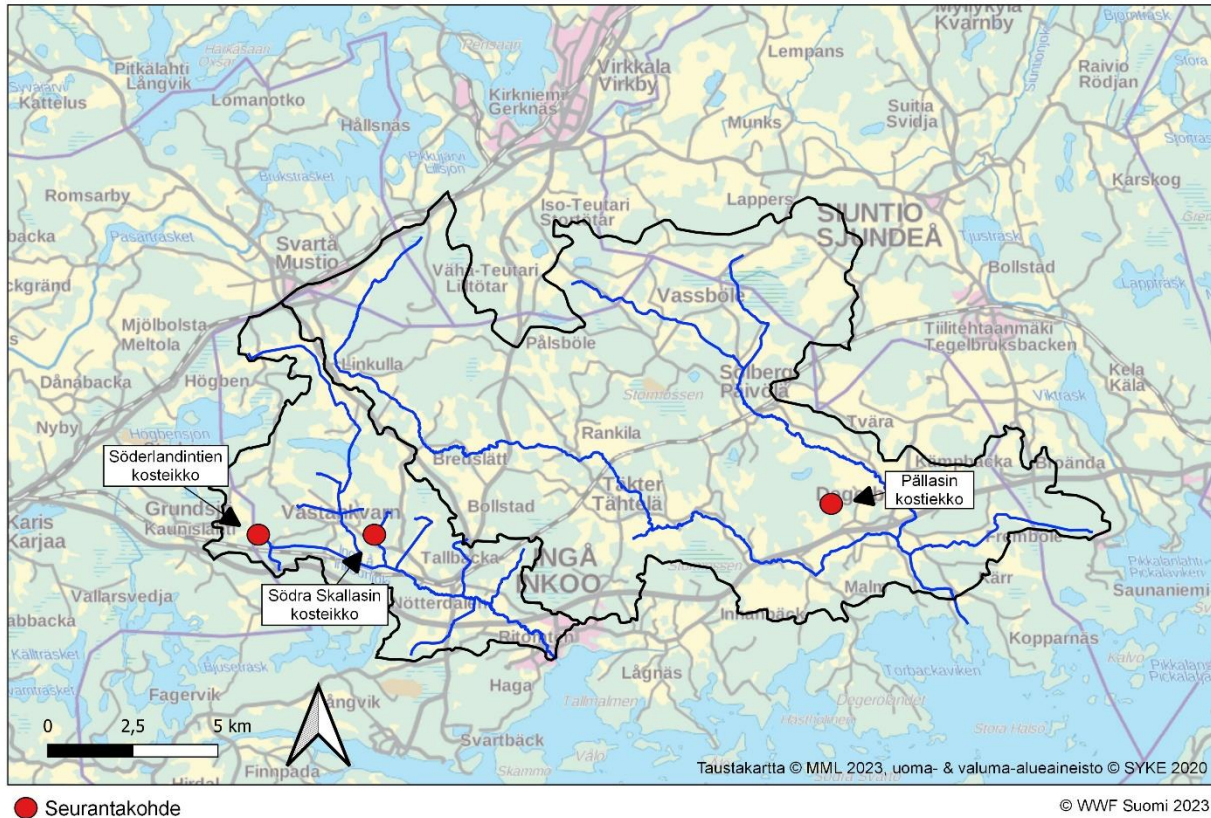
Vesien tilan tarkka määrittäminen sekä kunnostustoimenpiteiden vaikutusten seuranta oli yksi hankkeen keskeisistä tavoitteista ja sitä toteutti hankkeen yhteistyökumppani Pro Litore ry:n Matias Scheinin. Tarkempi kuvaus hankkeen aikaisista vedenlaatukartoituksista sekä seurannasta löytyy liitteestä 3.

2.3.2. Vesiensuojelutoimenpiteiden toimivuuden seuranta

WWF Suomen Länsi-Uudenmaan alueella toimivien vesienhallinta- ja kuormitushankkeiden toimet perustuvat tieteelliselle näytölle, ja hankkeiden painopiste on tieteeseen pohjaavien menetelmien käytännön hyödyntämisessä. Vesienhoidon jatkuvuuden kannalta näytöt vesiensuojelutoimenpiteiden toimivuudesta ovat tärkeitä, joten käynnistimme WWF hankkeiden yhteisvoimin kolmen kosteikkokohteen (kuva 5) seurannan yhteistyössä Novian ja Suomen Ympäristökeskuksen kanssa (SYKE)

kanssa. Seuranta aloitettiin toukokuussa 2023 ja syyskuuhun asti seurannan kustannuksista vastasi VALUTA2-hanke, jonka jälkeen seuranta maksettiin RANKKU-hankkeesta joulukuuhun asti.

Kuva 4 Länsi-Uudellamaalla sijaitsevat seurantakosteikot. ©WWF Suomi

Novian opiskelijat keräsivät vesinäytteitä kosteikkojen tulo- ja lähtöumista kerran kuussa. He toimittivat keräämänsä näytteet LUVY Labille analysoitavaksi. Tulokset löytyvät VESLA-rekisteristä. SYKE on myöhemmin asentanut jatkuvatoimisen mittarin Södra Skallasin kosteikolle, ja ottanut muutamia vesinäytteitä muiltakin kosteikoilta sen jälkeen, kun WWF:n hankkeissa seurantaan varatut rahat oli käytetty.

Seurannan tulokset olivat vaihtelevia, eikä lyhyen seurantajakson pohjalta voida tehdä juurikaan johtopäätöksiä kohteiden toiminnasta vedenlaadun osalta. Yleisesti voidaan todeta, että vanhin kosteikoista (Söderlandintien kosteikko) toimi parhaiten ja juuri rakennettu kosteikko (Södra Skallasin kosteikko) oli enimmäkseen odotusten mukaisesti kuormituslähde. Pällasin kosteikon tulokset olivat pitoisuuksiltaan erikoiset, mihin vaikutti luultavasti se, että näytteitä oli otettu, vaikka vesi ei virranut kuivina kuukausina kosteikoilta ulos lainkaan. Seuranta tullaan jatkamaan tulevina vuosina, jotta kohteiden toiminnasta saadaan lisää tietoa.

Lisäksi seurantaa on tehty yhdellä hankkeen kohteista, Fiskbäckvikenin kosteikolla, Aalto yliopiston postdoc-tutkijan Virpi Pajusen toimesta. Uomasta, kosteikon ylä- ja alavirran puolelta, on käyty ottamassa näytteitä ennen kosteikon rakentamista ja sen jälkeen, jotta saadaan tietoa kosteikon vaikutuksista uoman vedenlaatuun ja eliöstöön. Pajusen tutkimus oli kesken hankkeen päättyessä, joten tuloksia ei vielä ollut.

2.3.3. Poikaskartoitukset Inkoon haukikosteikosta

Hankkeessa toteutettiin yksi haukikosteikko Inkoon Lågnäsvikenin pohjukkaan (Westerby & Grotas). Kosteikon suunnittelussa ja toteutuksessa kalojen kulku huomioitiin pohjakynnysten korkeudessa kalojen esteettömän kulun mahdollistamiseksi. Lågnäsvikeniä pidetään potentiaalisena hauen ja kuhan kutupaikkana, paikallisten havaintojen sekä VELMU-mallinnusten pohjalta.

Kosteikolla havaittiin hauenpoikasia vuosina 2022 ja 2023. Kesäkuussa 2022 Janne Antila SVK:sta kävi kosteikolla ja teki havainnon hauenpoikasista kosteikolla haavimalla (Kuva 5) ja vuonna 2023 WWF asiantuntijat toteuttivat kohteella hauenpoikaskartoituksen kahtena päivänä (23.5. ja 30.5.) valkokuhamenetelmällä (Kuva 6), jolloin molempina päivinä kosteikolta havaittiin useita hauenpoikasia.

Kuva 5 Kesäkuun alussa Westerby & Grotas -kosteikolla kuvattu hauenpoikanen. © Janne Antila

Kuva 6 WWF:n suojeleasiantuntija Matti Ovaska kartoittamassa Westerby-Grotasin kosteikolla hauenpoikasia. ©Iiris Kokkonen WWF Suomi

2.4. Viestinnän toteutuminen

Hankkeen keskiössä vesienhoidon edistämisessä ja tietoisuuden lisäämisessä oli tiedottaminen. Tärkeimpänä viestinnällisenä toimenpiteenä oli toteutetuista vesienhallintakohteista tiedottaminen. Tiedottamisen ohella viestittiin aiheesta yleisemmin WWF:n omissa kanavissa, ja tiedotteet löytyvät pääasiallisesti WWF:n omilta sivuilta uutismuodossa. Hankkeesta on viestitty myös kansainvälisesti WWF-verkostoissa ja sidosryhmissä. Jokaisesta toteutetusta vesiensuojelukohteesta tehtiin tiedote suomeksi ja ruotsiksi, ja ne lähetettiin paikallislehdille. Hankkeessa tehtiin kaikkiaan 11 tiedotetta.

Tiedotteet

- **7.10.2021** WWF rakennuttaa kaksi kosteikkoa Hankoon – uusi hanke vähentää Itämeren rannikkovesien rehevöitymistä / WWF låter bygga två våtmarker i Hangö – ett nytt projekt minskar övergödningen av Östersjöns kustvatten
- **23.02.2022** Meren rehevöitymisen ehkäisemistä ja linnuille elinympäristöjä - WWF rakennuttaa kaksi kosteikkoa Inkooseen / Förebyggande av övergödning av havet, bättre livsmiljöer för fåglar – WWF låter bygga två våtmarker i Ingå

- **04.07.2022** WWF rakennuttaa Raaseporiin kaksi kosteikkoa torjumaan Itämeren rehevöitymistä ja lisäämään luonnon monimuotoisuutta / WWF bygger två våtmarker i Raseborg för att bekämpa övergödningen av Östersjön och öka naturens mångfald
- **15.09.2022** Ilmakuva paljastaa jättimäisen pandan pään muotoisen saaren Uudellamaalla – tämä ei ole vitsi, vaan WWF:n Itämeren suojelua
- **26.4.2023** WWF vinkkaa tärpit muovittomaan vappuun ja kutsuu siivoamaan Kaivopuistoa vappusotkusta ti 2.5.2023
- **7.9.2023** WWF ja maanomistajat yhteistyössä paremman vesienhallinnan puolesta – Länsi-Uudellemaalle kaksi uutta kosteikkoa / WWF och markägare samarbetar för bättre vattenkontroll – två nya våtmarker i Västra Nyland
- **24.8.2023** Kosteikkoja, meriajokkaita ja roskatalkoita: WWF:n ennallistamis- ja vesiensuojelutyö Länsi-Uudenmaan rannikolla sai jatkoa / Våtmarker, bandtång och skräptalkon: WWF:s återställnings- och vattenskyddsarbete längs Västra Nylands kust fortsätter
- **24.11.2023** WWF:n vesienhallintatyön kausi huipentui tänä vuonna Raaseporiin – kosteikkoa koristaa kolme linnunmuotoista saarta / I år kulmineras WWF:s vattenkontrollarbete i Raseborg – tre fågelformade öar pryder våtmarken
- **26.4.2024** WWF: vinkit muovittomaan vappuun ja kutsu siivoamaan Kaivopuistoa vappusotkusta to 2.5.2024
- **5.8.2024** Itämeren kuormitusta pienemmäksi ja lisää kukoistavaa luontoa – Kirkkonummen Sepänkylässä valmistuu tärkeitä vesiensuojelun kohteita / Mindre belastning på Östersjön och mer blomstrande natur – viktiga vattenskyddsobjekt färdigställs i Smedsby i Kyrkslätt
- **27.9.2024** Inkoon Innanbäckiin valmistui samalle pihalle kaksi kosteikkoa – kosteikoita rakentamalla ennallistetaan luontoa / Två våtmarker färdigställdes på samma gård i Innanbäck i Ingå

WWF:n internet-sisällöt

WWF-nettisivuilla julkaistujen uutisten linkit jaettiin pääsääntöisesti myös WWF sosiaalisen median kanavissa (Facebook, X, LinkedIn, Instagram, Threads). Myös videojulkaisut jaettiin usein useamassa kuin yhdessä somekanavista. Näiden lisäksi hankkeesta viestittiin myös WWF Instagram-tilin story-osiossa, jonka sisältö on näkyvillä vain 24 tunnin ajan julkaisusta.

- **30.4.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** Viisi vinkkiä vastuulliseen vappuun
- **2.5.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** Roskaviikon mainos ja kutsu 7.5. roskatalkoisiin
- **4.5.2022 wwfi.fi** Tiesitkö tätä muoviroskasta?
- **5.5.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** IG Live ja tallenne, jossa WWF Suomen meriasiantuntija Iiris Kokkonen ja @Roskapäivä-Instagramtilin Eino keskustelivat muoviroskasta ja vastasivat yleisön kysymyksiin
- **6.5.2022 wwfi.fi** Näin torjut muoviroskaa arjessasi – 6 vinkkiä kestävämpään elämään
- **15.9.2022 youtube.com/@WWF-Suomi** video pandakosteikosta
- **15.9.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** video pandakosteikosta
- **3.10.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** kuva pandakosteikosta

- **3.11.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** videosarjassa ”Tätä on ennallistaminen” kerrottiin WWF rankamista kosteikoista
 - ✓ Julkaistiin myös Facebook-tilillä
- **10.11.2022 Instagram-tili @wwfsuomi** videosarjassa ”Tätä on ennallistaminen” kerrottiin meriajokkaan istuttamisesta
 - ✓ Julkaistiin myös Facebook-tilillä
- **19.1.2023 wwf.fi** Runsaat talvisateet tietävät Itämeren lisääntyvää rehevöitymistä tulevaisuudessa – ratkaisu piilee ojituksen korjaamisessa luonnonmukaisemmaksi
 - ✓ Julkaistiin myös sosiaalisen median kanavissa
- **2.2.2023 Instagram-tili @wwfsuomi** Maailman kosteikkopäivänä kerroimme somessa kosteikoiden merkityksestä luonnolle sekä WWF:n rakentamista kosteikoista
- **31.8.2023 wwf.fi** Itämeren tulevaisuus ratkaistaan maalta käsin – ”Tätä mahdollisuutta olisi sääli jättää käyttämättä”
 - ✓ Julkaistiin myös WWF:n X-, LinkedIn-, Facebook- ja Instagram-tilillä.
 - ✓ Julkaistiin myös englanniksi WWF:n Itämeri-ohjelman toimesta
- **19.4.2023** WWF vinkkaa tärpit muovittomaan vappuun ja kutsuu siivoamaan Kaivopuistoa vappusotkusta ti 2.5.2023
- **24.4.2023** Roskatalkoot, vinkkejä kotipuutarhurille, WWF:n öljyntorjuntajoukot 20 vuotta ja saimaannorpan pesälaskennat – Huhti-toukokuun taitteen uutisvinkkejä WWF:ltä
- **24.4.2023 Instagram-tili @wwfsuomi** Kannustimme ihmisiä keräämään roskia, osallistumaan WWF roskatalkoihin tai järjestämään omat
- **25.4.2023 Instagram-tili @wwfsuomi** Arvoimme roskapihdit muoviroskan keräämistä varten
- **28.4.2023 Instagram-tili @wwfsuomi** ja @roskapaiva yhteisjako, jossa kerroimme vinkkejä muoviroskan vähentämiseen vappuna
- **2.5.2023 Instagram-tili @wwfsuomi** Kiitimme vappuroskatalkoihin osallistuneita
- **4.7.2023 wwf.fi** Sinilevä piinaa taas Itämerta – WWF:n asiantuntijat kertovat, miten rehevöitymistä voidaan hillitä
 - ✓ Julkaistiin myös WWF:n X, LinkedIn-, Facebook- ja Instagram-tilillä
- **31.8.2023** Itämeren tulevaisuus ratkaistaan maalta käsin – ”tätä mahdollisuutta olisi sääli jättää käyttämättä”
- **7.9.2023** WWF ja maanomistajat yhteistyössä paremman vesienhallinnan puolesta – Länsi-Uudellemaalle kaksi uutta kosteikkoa / WWF och markägare samarbetar för bättre vattenkontroll – två nya våtmarker i Västra Nyland
 - ✓ Julkaistiin myös WWF:n X-tilillä
- **24.11.2023 wwf.fi** WWF:n vesienhallintatyön kausi huipentui tänä vuonna Raaseporiin – kosteikkoa koristaa kolme linnunmuotoista saarta
 - ✓ julkaistu myös WWF:n X, LinkedIn-, Facebook- ja Instagram-tilillä
- **13.12.2023 wwf.fi** 30 luonnonsuojelun onnistumista vuodelta 2023
- **WWF-lehti 1/2024** Kaivuriurakoitsijasta kuoriutui kosteikkotaiteilija

- **WWF-lehti 1/2024** Meriajokasniityissä on valtameren rytmi
- **18.5.2024 Instagram- ja Tiktok-tilit @wwfsuomi** Itämerestä, rehevöitymisestä ja sen hillitsemisestä kertova video
- **15.6.2024 Instagram- ja Tiktok-tilit @wwfsuomi** Meriajokkaiden siirtoistutuksista kertova video
- **22.7.2024 wwf.fi** WWF rakentaa neljä kilometriä pitkän uoman tulvien vähentämiseksi
✓ Julkaistiin myös englanniksi WWF:n Itämeriohjelman toimesta
- **8.11.2024 wwf.fi** Itämeren suojelu alkaa maalta – näillä ratkaisuilla ehkäisemme tulvia ja rehevöitymistä

Paikallismediat tarttuivat tiedotteisiin ja uutisiin hyvin. Alla on listaus kaikista hankkeen uutisoinneista näiden tai mediayhteydenottojen perusteella:

Mediaosumat

- **28.8.2021 Verde** Hiilinieluja etsitään myös meriltä - Metsähallitus ja WWF ennallistavat meriajokasniittyjä
- **15.9.2021 Suomen Luonto** Metsähallituksen ja WWF meriajokasistutuksista uutisoitiin lyhyesti 07/2021 lehdessä.
- **7.10.2021 Västra Nyland** WWF låter bygga två våtmarker i Hangö – nytt projekt minskar övergödningen av Östersjön
- **7.10.2021 Svenska Yle** Våtmarker i Hangö ska göra Östersjön renare
- **15.10.2021 Västra Nyland** WWF låter bygga två våtmarker
- **27.10.2021 Etelä-Uusimaa** Kosteikkoja ja tulvarakenteita Hankoon ja Inkooseen
- **23.2.2022 Västra Nyland** Två Ingågårdar är centrala i WWF-projekt – nu byggs våtmarker på Westerby och Grotas: "Glad över att det finns fördomsfria markägare"
- **24.2.2022 Kirkkonummen sanomat** WWF rakennuttaa kaksi kosteikkoa Inkooseen - meren rehevöitymisen ehkäisemistä ja linnuille elinympäristöjä
- **5.7.2022 Västra Nyland** WWF bygger två våtmarker i Tenala
- **15.9.2022 Turun sanomat** WWF rakensi jättimäisen pandan pään salaiseen paikkaan
- **15.9.2022 Iltasanomat** Ilmakuva paljastaa jättimäisen pandan pään muotoisen saaren Uudellamaalla – tästä on kyse
- **16.9.2022 Stara** Uudellemaalle pandan pään muotoinen kosteikko – tästä on kyse
- **18.9.2022 Voice** WWF: Suomesta löytyy pandan pään muotoinen saari - mistä on kyse?
- **18.9.2022 Iskelmä radio** WWF: Suomesta löytyy pandan pään muotoinen saari - mistä on kyse?
- **18.9.2022 Radio Nova** WWF: Suomesta löytyy pandan pään muotoinen saari - mistä on kyse?
- **20.9.2022 Totalvene** Ilmakuva paljastaa jättimäisen pandan pään muotoisen saaren Uudellamaalla– Tämä ei ole vitsi, vaan WWF:n Itämeren suojelua
- **28.4.2023 Taloustaito** Viisi vinkkiä muovittomaan vappuun – näin se onnistuu!

- **29.4.2023** Voice 5 vaivatonta vinkkiä muovittomampaan vappuun
- **30.4.2023** Stara Vappu on muoviroskan ja kertakäyttökrääsän kulutusjuhlaa
- **30.4.2023** Radio Nova Viisi vinkkiä muovittomaan vappuun
- **30.4.2023** Iskelmä radio Viisi vinkkiä muovittomaan vappuun
- **30.4.2023** Pienten Helsinki Vappu Helsingissä 2023
- **1.5.2023** MTV Uutiset Vappuroskan siivouksesta jättilasku veronmaksajille
- **2.5.2023** MTV Huomenta Suomi Kaivopuiston roskatalkoot
- **2.5.2023** MTV Uutiset Tällaista roskaa vappujuhlijat jättivät jälkeensä Kaivopuistossa - siivoustalkoisiin osallistui myös panda ja Kuura-koira
- **2.5.2023** Yle Uutiset Uusimaa Kaivopuiston roskatalkoot
- **2.5.2023** Yle Kaivopuisto oli vapun jäljiltä roskien peittävä - vapaaehtoiset siivoajat pelkäävät muoviroskan päätyvän mereen
- **2.5.2023** Yle Uutiset Kaakkois-Suomi Kaivopuiston roskatalkoot
- **3.5.2023** Huvudstadsbladet "Någon annan" fick röja upp efter festen
- **3.5.2023** Huvudstadsbladet Frivilliga hjälpte till att städa upp efter festen
- **16.5.2023** Åbo Underrättelser "Plastavdall är värst"
- **8.6.2023** Iltalehti WWF järjesti arvoalueella roskasukelluksen
- **9.6.2023** Iltalehti Roskasukeltajien saalis jäi niukaksi
- **9.6.2023** MTV Huomenta suomi Eiran rannan roskatalkoista ja merten muoviroskasta
- **6.9.2023** ePressi Ruduksen kivet tukemassa – Länsi-Uudellemaalle kaksi uutta kosteikkaa
- **8.9.2023** Svenska Yle Nya våtmarker i Sjundeå och Snappertuna – "Det känns fint att bidra till naturskyddsarbetet"
- **10.9.2023** Kirkkonummen Sanomat Vesienhallintakohteet Länsi-Uudellamaalla etenevät vauhdilla
- **14.9.2023** Västra Nyland WWF och markägare samarbetar för bättre vattenkontroll – två nya våtmarker i Västra Nyland
- **19.9.2023** STT Uudenmaan ELY-keskus: Uudenmaan vesistöjen kunnostuksen tukemiseen yli miljoona euroa vuonna 2023
- **21.9.2023** Kirkkonummen Sanomat Uudenmaan vesistöjen kunnostuksen tukemiseen yli miljoona euroa vuonna 2023
- **17.10.2023** MTV Kymmenen uutiset Kosteikot vähentävät tehokkaasti ravinnevalumia mereen – WWF huolissaan rahoituksesta
- **18.10.2023** MTV Uutiset Syysateet lisäävät ravinteiden valumista vesistöihin – näin rehevöitymistä voitaisiin vähentää
- **24.11.2023** Svenska Yle Tre nya fågelöar pryder Västnylands senaste våtmark
- **27.11.2023** Landsbygdens Folk Tre fågelformade öar pryder våtmark i Raseborg
- **1.12.2023** Vesitalous WWF:n vesienhallintatyön kausi huipentui tänä vuonna Raaseporiin – kosteikkaa koristaa kolme linnunmuotoista saarta
- **11.12.2023** ePressi Ruduksen kivet tukemassa – Kosteikko ja kolme linnunmuotoista saarta
- **23.7.2024** CRNet WWF rakentaa neljä kilometriä pitkän uoman tulvien vähentämiseksi

- **26.7.2024 Svenska Yle** Marianne är nöjd med våtmarken i Bromarv: Man får önska vad man vil – de fågelformade öarna ser roliga ut
- **7.8.2024 Kirkkonummen Sanomat** Kirkkonummen Sepänkylässä valmistuu tärkeitä vesien-suojelun kohteita
- **16.10.2024 Kirkkonummen Sanomat** Inkoon Innanbäckiin valmistui samalle pihalle kaksi kosteikkaa

Hanke-esitykset ja tapahtumat

- **1.12.2022** Ingå Lantmannagillen syyskokous. Paikalla LUVY ja WWF:n hankkeista myös VALUTA2 ja Metsälähde. Tilaisuudessa esiteltiin hankkeita ja vesienhallintaratkaisuja.
 - ✓ Osallistujia n. 20
- **8.7.2023** WWF:n Siuntionjoki SUP -tapahtuma.
 - ✓ Osallistujia n. 15
- **17.1.2023** 15.2.2023 Rannikkovesien kunnostusverkoston hanketyöpaja
 - ✓ Osallistujia n. 40
- **8.7.2023** WWF:n Siuntionjoki SUP -tapahtuma.
 - ✓ Osallistujia n. 15
- **21.9.2023** YM:n Vesistökuunnostuksen viestintäwebinaari: Viestintä WWF:n vesiensuojeluhankkeista
 - ✓ Osallistujia n. 70
- **28.9.2023** Rannikkovesien kunnostusverkoston syystapaaminen RANKKU-hankkeessa toteutulla kosteikkokohteella Inkoossa (Westerby-Grotas)
 - ✓ Osallistujia n. 40
- **26.9.2024** VALUTA 2 - ja Metsälähde -hankkeiden loppuseminaari: Maalta mereen -seminaari
 - ✓ Osallistujia n. 50

Lisäksi WWF:n hankkeet VALUTA, RANKKU ja Metsälähde osallistuivat 2.7.2022 Inkoon päivään. Hankkeiden oli tarkoitus olla paikalla Inkoon päivässä myös 1.7.2023, mutta osallistuminen peruttiin runsaan sateen vuoksi. Maanomistajille oli tarkoitus järjestää hankkeiden toimesta tutustumisretki kaksitasouomalle 28.6.2023, mutta ilmoittautumisia tuli vähän, minkä vuoksi tapahtuma peruttiin. Hankkeen [nettisivut](#) julkaistiin marraskuussa 2021 ja lokakuussa 2022 nettisivulle lisättiin kohdesivu, jolla esitellään hankkeessa valmistuneita vesiensuojelukohteita. Marraskuussa 2023 sivustolle päivitettiin myös RANKKU2-hankkeen tiedot. Sivuille tullaan päivittämään joulukuussa hankkeessa 2024 valmistuneet vesiensuojelukohteet ja hankkeen tulokset loppuraportin muodossa. Jatkossa sivuja tullaan päivittämään myös sitä mukaa, kun RANKKU2-hankkeessa toteutetaan toimenpiteitä.

3. Hankkeen aikaiset muutokset ja haasteet

RANKKU-hankkeen oli alkuperäisen hankesuunnitelman mukaan määrä päättyä jo 30.11.2023, mutta hankkeelle haettiin jatkoaikaa 30.10.2024 asti sekä lisää maksatuseriä suunnitellun Inkoon Lilluddenin kosteikon toteutuksen viivästymisen takia. Viimeisenä hankevuotena hankkeen alkuperäisessä hankesuunnitelmassa esitettyyn budjettiin haettiin muutosta kulujen jakaantumisen osalta. Hankkeen toteutuneet kustannukset on esitetty liitteessä 4.

Kaikkia hankkeen aikana mitattuja tai alustavasti suunniteltuja kohteita ei voitu toteuttaa hankkeen aikana tai niiden toteutus peruuntui kokonaan. Tällaisia kohteita oli kaikkiaan seitsemän. Lisäksi Kirkkonummen Sepänkylään suunnitelluista kosteikkoalaltaista yksi tullaan toteuttamaan RANKKU2-hankkeessa talvella 2025. Snappertunan Båsan alueelle suunniteltiin hankkeessa kosteikko, joka tullaan myös toteuttamaan RANKKU2-hankkeessa. Lilluddenin kosteikkoa, joka oli alun perin tarkoitettu toteutettavaksi RANKKU-hankkeessa jo kesällä 2023 ja sittemmin 2024, ei lopulta voitu toteuttaa lainkaan hanketoimijasta riippumattomista syistä. Hankkeen aikana aloitettiin lisäksi viiden kosteikon alustava suunnittelu (Karsby, Holmängens, Finby Gränd, Bromarv, Jeggars), mutta nämä kohteet jäivät toteuttamatta joko maanomistajan päätöksen takia, liian suurien toteutuskustannusten vuoksi tai koska ne eivät täyttäneet vesiensuojelullisia vähimmäiskriteereitä. Vastaavilta tilanteilta on hankala välttyä kokonaan, sillä maanomistajat voivat muuttaa mieltä kesken prosessin, mihin heillä on oikeus. Toteutuksen osalta maanomistajien kanssa tehdään kirjallinen sopimus, mutta ketään ei voida pakottaa toteuttamaan kohdetta mailleen, jos mieli jostain syystä muuttuu.

Useat hankkeessa toteutetuista kosteikoista olivat laajuudeltaan alkuperäisiä suunnitelmia suurempia ja vaikuttavampia sekä siten myös toteutukseltaan arvokkaampia. Innokkaita vesiensuojelua ja rannikon monimuotoisuuden edistämistä kannattavia maanomistajia on hankealueella useita, mikä aiheutti hankkeelle positiivisen ongelman ja hankkeelle haettiin siten jatkoa RANKKU2-hankkeen muodossa. Rahoituksen ohjaaminen vesiensuojelutyöhön, vesiensuojelutyön pitkäjänteinen koordinaatio ja hyvät toimintamallit ovat äärimmäisen tärkeitä, jotta alueella virinnyt innostus ja mielenkiinto saadaan hyödynnettyä ja jotta näitä tarpeellisia vapaaehtoisuuteen perustuvia vesiensuojelutoimia voidaan toteuttaa jatkossa. Vesienhallinnan tärkeyttä ei voida riittävästi korostaa. Vesiensuojeluun kohdistettavaa rahoitusta on kasvatettava ja sen pitkäjänteisyys turvattava, jotta voidaan toissaan tavoitella vesistöjen hyvää ekologista tilaa vuonna 2027 edes osassa hyvää huonommassa tilassa olevissa vesistöissä.

Meriajokkaan siirtoistutuskokeilu oli varsin onnistunut ja siitä opittiin paljon arvokasta tietoa käytännön kautta, mutta myös sidosryhmien kanssa jaetun kokemustiedon kautta. Koska meriajokas kaipaa menestyäkseen riittävästi valoa ja on herkkä rehevöitymiselle, ovat rehevöitymisen vähentämiseen tähtäävät suojele- ja ennallistamistoimet, kuten maalla tehtävät rannikkoluonnon kunnostustoimenpiteet ja rannikon haitallisten ihmispaineiden vähentäminen, ehdoton edellytys merellä tehtävien ennallistamistoimien onnistumisen tukemiseksi.

4. Tiivistelmä hankkeen keskeisistä toimista

Ympäristöministeriölle tehtävää raportointia varten on koottu tiivistelmä hankkeen keskeisistä toimista ajalta 1.12.2023-30.11.2024. Tiivistelmä löytyy liitteestä 5.

Kiitokset

Hanketoteuttaja kiittää lämpimästi kaikkia hankkeeseen osallistuneita ja vesienhallinnasta kiinnostuneita maanomistajia. Ilman heitä hankkeen toteuttaminen ei olisi ollut mahdollista. Suunnannäyttäjiä tarvitaan, jotta vesienhallinnasta tulee keskeinen osa kestävästä maa- ja metsätaloutta.

Hanketoteuttaja kiittää suuresti myös hankkeen rahoittanutta ympäristöministeriötä, Uudenmaan ELY-keskusta, Vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja sen parissa työtään tekeviä rautaisia ammattilaisia, sekä hankkeen omarahoituksen kattanutta Lassi Leppinen Säätöä.

Maanomistajien ja rahoittajien ohella kiitokset kuuluvat myös hankkeen ohjausryhmälle, suunnittelijoille, urakoitsijoille, kiviaineksia kohteille lahjoittaneelle Rudus Oy:lle ja muille hankkeen toteutuksessa auttaneille toimijoille sekä WWF Suomen kuormitustyötä tekeville ja tukeville kollegoille.

Lähteet

Ahokas T, Nylander E, Olin S, Vähä-Vahe A, Mäntykoski A, Närhi M, Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022–2027, 147, Uudenmaan ELY-keskus 2022.

Vuorinen E & Virta S, Inkoo, Kyrkfjärden Luontoselvitys 2017, 13, Silvestris luontoselvitys Oy

Yhteystiedot:

Iiris Kokkonen

WWF Suomi

Meriasiantuntija

FM (Hydrobiologia)

+ 358 44 518 8222

iiris.kokkonen@wwf.fi

Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki

